

משרד המשפטים

وزارة العدل | MINISTRY OF JUSTICE

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
והרשם לענייני ירושה

**נוהל טיפול הממונה בבקשה להסרת
הגבלות החלות על החייב (לקוח מוגבל
מיוחד, לרבות שימוש בשיקים; שימוש
בכרטיס חיוב; הקמת או השתתפות
בהקמת תאגיד חדש)**

משרד המשפטים

وزارة العدل | MINISTRY OF JUSTICE

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
והרשם לענייני ירושה

נוהל טיפול הממונה בבקשה להסרת הגבלות החלות על החייב (לקוח מוגבל מיוחד, לרבות שימוש בשיקים; שימוש בכרטיס חיוב; הקמת או השתתפות בהקמת תאגיד חדש)

תוכן עניינים

- א. רקע ומטרת הנוהל 3
- ב. הגדרות 4
- ג. ציר הזמן בהליכי חדלות הפירעון 4
- ד. הגשת הבקשה וקבלת עמדת הנושים 5
- ❖ מי רשאי להגיש את הבקשה 5
- ❖ מועד הגשת הבקשה 5
- ❖ פרטי הבקשה והמסמכים שיש לצרף לה 5
- ❖ קבלת עמדת הנושים 6
- ה. החלטת הממונה בבקשה להסרת הגבלת החייב "כלקוח מוגבל מיוחד" 6
- ❖ מתן אישור הממונה לפתיחת חשבון בנק על ידי החייב 6
- ❖ השיקולים למתן אישור הממונה לשימוש בשיקים על ידי החייב והנסיבות בהן יינתן 7
- ❖ אופן הסרת ההגבלה על שימוש בשיקים בהחלטת הממונה 8
- ו. החלטת הממונה בבקשה להסרת הגבלת שימוש בכרטיס חיוב 8
- ז. החלטת הממונה בבקשה להסרת הגבלה של הקמה או השתתפות בהקמת תאגיד חדש 9

משרד המשפטים

وزارة العدل | Ministry of Justice

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
הרשם לענייני ירושה

נהלי הממונה על הליכי חדלות הפירעון
תאריך: 22.06.2021
תאריך עדכון:
מספר נוהל: 9 מספר מהדורה: 1
אחראי נוהל: עו"ד הילה גולברי בר- און

נוהל טיפול הממונה בבקשה להסרת הגבלות החלות על החייב (לקוח מוגבל מיוחד, לרבות שימוש בשיקים; שימוש בכרטיס חיוב; הקמת או השתתפות בהקמת תאגיד חדש)

רקע ומטרת הנוהל

1. סעיף 121(6)(א) לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן: "החוק") קובע את הכלל לפיו עם מתן צו לפתיחת הליכים ובמהלך תקופת הביניים עד למתן צו לשיקום כלכלי, יחולו על היחיד (להלן: "החייב") ההגבלות המנויות בסעיף 142 לחוק.
2. סעיף 161(ב)(4) לחוק קובע, כי במסגרת הצו לשיקום כלכלי בית המשפט יקבע את ההגבלות שיחולו על החייב ואת התקופה שיחולו, אם מצא כי הן נחוצות לשם הגנה על הנושים או כדי למנוע מהחייב להגדיל את חובותיו.
3. סעיף 143 לחוק מקנה לממונה סמכות להסיר בתקופת הביניים הגבלה אחת או יותר שנקבעה בסעיף 142 לחוק או לקבוע כי ההגבלה תחול באופן חלקי. סעיף 169 לחוק מקנה לממונה סמכות, לאחר מתן צו לשיקום כלכלי שנקבעו בו הגבלות על החייב, להסיר באופן זמני הגבלה אחת או יותר מההגבלות בצו לשיקום כלכלי. לפי הסעיפים האמורים הממונה רשאי להסיר הגבלה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין. כן מוסמך הממונה להתנות את הסרת ההגבלות בתנאים שיוורה, ובכלל זה בהפקדת ערבות.
4. מטרת נוהל זה היא להסדיר את אופן הטיפול של הממונה בבקשות שתוגשנה לו להסרת ההגבלות הבאות:
 - 4.1 הגבלה כלקוח מוגבל מיוחד, כמשמעותו בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 לרבות ההגבלה על פתיחת חשבון בנק וההגבלה על שימוש בשיקים (סעיף 142(3) לחוק);
 - 4.2 הגבלה משימוש בכרטיס חיוב (סעיף 142(4) לחוק);
 - 4.3 הגבלה מהקמה או מהשתתפות בהקמה של תאגיד חדש (סעיף 142(5) לחוק). ביחס לבקשה להסרת ההגבלה על עיכוב יציאת החייב מן הארץ קיים נוהל נפרד בשם "נוהל טיפול הממונה בבקשה להסרת הגבלה של עיכוב יציאת החייב מהארץ".
5. ככלל יתייחס הממונה לבקשות להסרת הגבלות מכוח סעיף 143 לחוק ומכוח סעיף 169 לחוק באופן דומה. לכן, הוראות נוהל זה יחולו ככלל ביחס לבקשות שיוגשו לו מכוח כל אחד מסעיפים אלה.

משרד המשפטים

وزارة العدل | MINISTRY OF JUSTICE

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
והרשם לענייני ירושה

הגדרות

- "החוק"** - חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 ;
- "חייב"** - יחיד ;
- "הבקשה"** - בקשה להסרת הגבלה ;
- "הגבלה"** - הגבלה כלקוח מוגבל מיוחד, כמשמעותו בחוק שיקום כלכלי, התשמ"א-1981, לרבות ההגבלה על שימוש בשקים (כאמור בסעיף 142(3) לחוק); הגבלה משימוש בכרטיס חיוב (כאמור בסעיף 142(4) לחוק); או הגבלה מהקמה או מהשתתפות בהקמה של תאגיד חדש (כאמור בסעיף 142(5) לחוק);
- "הסרת הגבלה"** - הסרת הגבלה, קביעה כי ההגבלה תחול באופן חלקי או הסרה זמנית של הגבלה ;
- "התקנות"** - תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ט - 2019.
- למונחים אחרים תהא המשמעות שיש להם בחוק ובתקנות.

ציר הזמן בהליכי חדלות הפירעון

הגשת הבקשה וקבלת עמדת הנושים

מי רשאי להגיש את הבקשה

ככלל בקשה להסרת הגבלה תוגש לממונה על ידי החייב. עם זאת החוק מאפשר גם לנאמן להגיש בקשה כזו, והממונה רשאי ליזום הסרת הגבלה לפי סעיף 143 לחוק. נוהל זה יתייחס ככלל למצב בו הבקשה מוגשת על ידי החייב.

מועד הגשת הבקשה

הבקשה תוגש זמן סביר לפני המועד בו מתבקשת הסרת ההגבלה, כדי לאפשר שלושה שבועות של טיפול בבקשה, למעט מקרים בהם הצורך להסרת ההגבלה הוא בלתי צפוי.

פרטי הבקשה והמסמכים שיש לצרף לה

8.1 הבקשה תפרט, בין היתר:

- 8.1.1 את הנימוקים המצדיקים את הסרת ההגבלה המתבקשת.
- 8.1.2 **בקשה לאפשר לחייב שימוש בשקים תפרט, בין היתר, גם את מטרת התשלום** בגינו מתבקש השימוש בשקים, גובה כל תשלום שיתבצע באמצעות השקים, משך התקופה בה נדרש התשלום באמצעות השקים, האם החייב מסוגל לשלם את התשלומים מתוך דמי המחיייה שהוקצו לו, וכן האם החייב ניסה להסדיר את התשלום בדרכים אחרות או באמצעי תשלום אחרים, לרבות בהוראת קבע.

8.2 לבקשה יצורפו המסמכים הבאים:

- 8.2.1 תצהיר תומך בעובדות שפורטו בבקשה.
- 8.2.2 מסמכים התומכים בעובדות שפורטו בבקשה.
- 8.2.3 עמדת הנאמן ביחס לבקשה. במקרים בהם לא הצליח החייב לקבל את עמדת הנאמן בתוך זמן סביר, יגיש החייב את הבקשה בצירוף אסמכתא המעידה על פנייתו לנאמן.
- 8.2.4 לבקשה **לאפשר לחייב שימוש בשקים תצורף גם הסכמת הבנק הרלוונטי** לבקשה.

8.3 עמדת הנאמן:

בתגובתו לבקשת החייב יתייחס הנאמן, בין היתר, לאלה:

משרד המשפטים

وزارة العدل | Ministry of Justice

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
הרשם לענייני ירושה

- 8.3.1 האם מוצדק בנסיבות המקרה לקבל את הבקשה והנימוקים לעמדתו ;
- 8.3.2 התנהלות החייב במסגרת ההליכים, לרבות עמידת החייב בתשלומים החודשיים, הגשת דוחות על הכנסות והוצאות והתייצבותו לבירור.
- 8.4 **אופן הגשת הבקשה**
הבקשה תוגש לממונה בהתאם לקבוע בתקנות 65 ו-150 לתקנות.

קבלת עמדת הנושים

- 8.5 בהתאם להוראות סעיפים 143 ו-169 לחוק, הממונה מוסמך להסיר הגבלה לאחר שנתן לנושים הזדמנות להשמיע את טענותיהם. הזדמנות זו תינתן ללא צורך בהחלטה מפורשת של הממונה או בהודעה מיוחדת לנושים, וזאת מאחר והבקשה תועמד לעיון הנושים במערכת הממונט. ככלל משך הזמן למתן תגובה על ידי הנושים לבקשה לא יעלה על 7 ימים מיום הגשת הבקשה.
החובה האמורה אינה חלה כאשר הממונה דוחה את הבקשה.
- 8.6 כאשר הממונה סבור כי הסרת ההגבלה נחוצה באופן מיידי הוא רשאי להסירה גם מבלי שנתן לנושים הזדמנות להשמיע את טענותיהם. במקרה כזה יודיע הממונה לנושים על הסרת ההגבלה בהקדם האפשרי בהתאם לסעיפים 143(ג) ו-169(ג) לחוק.

החלטות הממונה בבקשות להסרת הגבלה:

החלטת הממונה בבקשה להסרת הגבלת החייב "כלקוח מוגבל מיוחד"

6. בהתאם לסעיף 142(3) לחוק, בתקופת הביניים, ואם נקבע כך בצו לשיקום כלכלי אף לאחר מכן, חלה על החייב הגבלה כלקוח מיוחד כמשמעותו לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981, (להלן: "חוק שיקים ללא כיסוי"). בהתאם לסעיפים 3, 3ג ו-4 לחוק שיקים ללא כיסוי, לקוח מוגבל מיוחד לא יפתח חשבון בנק ולא יוכל למשוך שיקים ביחס לכלל חשבונותיו, לרבות חשבונות משותפים לו ולאחרים.

7. מתן אישור הממונה לפתיחת חשבון בנק על ידי החייב

- 7.1 עמדת הממונה היא כי החייב רשאי לנהל חשבון בנק בתנאי שחשבון הבנק ינוהל ביתרת זכות בלבד, ללא קבלת אשראי, ללא שימוש בכרטיסי אשראי, ללא שימוש בפנקסי שיקים ומבלי שחשבון הבנק ישמש בטוחה לחיוב כלשהו של החייב כלפי צד ג'. בנוסף, רשאי החייב במסגרת ניהול החשבון למשוך כספים שהופקדו לחשבון ולעשות שימוש בכרטיס בנק המיועד למשיכת כסף באמצעות מכשירי בנק ממוכנים ובכרטיס

משרד המשפטים

وزارة العدل | MINISTRY OF JUSTICE

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
והרשם לענייני ירושה

תשלום שהחויב בו מיידי (כגון כרטיס דביט). כמו כן רשאי החייב לחתום על הרשאה לחיוב החשבון. הרשאות אלה מותנות כאמור בכך שהחשבון יתנהל ביתרת זכות בלבד.

7.2. הוראות המשקפות עמדה זו מצויות ככלל בנוסח הצו לפתיחת הליכים הניתן על ידי הממונה.

8. השיקולים למתן אישור הממונה לשימוש בשקים על ידי החייב והנסיבות בהן יינתן

8.1. על מנת לאזן בין הצורך במנגנונים המגבילים את האפשרויות של החייב ליצור חובות חדשים במהלך ההליכים לבין הצורך לאפשר לחייב לעשות שימוש באמצעי תשלום זה כאשר אין חלופה סבירה אחרת, תישקל במקרים חריגים היעדרות לבקשה להסרת ההגבלה על שימוש בשקים, הכל בהתאם לקבוע להלן.

8.2. במידה והממונה ימצא כי במקרה שלפניו מתקיימות כל הנסיבות כמפורט להלן, ישקול בחיוב היעדרות לבקשה, אם שוכנע, לאחר בדיקה הבקשה, כי באיזון מכלול הזכויות והאינטרסים שמעורבים בהליך גוברים השיקולים המצדיקים הסרת ההגבלה על שימוש בשקים¹:

8.2.1. קיימת תשתית עובדתית ממנה עולה כי התשלום באמצעות שיקים נחוץ לחייב ואין לו פתרון סביר אחר לתשלום;

8.2.2. ביצוע התשלומים באמצעות שיקים נועד לצורך תשלום הוצאות נחוצות בסכום סביר בנסיבות העניין, אשר מוגבל לתקופת זמן מוגדרת, והחייב מסוגל לשלם את התשלומים מתוך דמי המחיה שהוקצו לו;

8.2.3. התקבלה הסכמת הבנק הרלוונטי לבקשה;

8.2.4. החייב משתף פעולה בהליכים ועומד בדרישות החוק, לרבות הגשת דוחות על הכנסות והוצאות וביצוע תשלומים חודשיים במועד. במקרה בו החייב אינו ממלא אחר התנאים כאמור או נוהג בחוסר תום לב, יהווה הדבר שיקול משמעותי לדחיית הבקשה.

¹ ראו למשל פשי"ר (ת"א) 42836-07-17 ווגנר נ' הכנ"ר (פורסם בנבו) (29.11.17)

9. אופן הסרת ההגבלה על שימוש בשיקים בהחלטת הממונה

- 9.1. הסרת ההגבלה על שימוש בשיקים תהיה זמנית ולא גורפת, כלומר ההיתר לשימוש בשיקים ינתן למטרה מוגבלת ספציפית, לתקופה מוגבלת וביחס לסכומים מוגדרים שיקבעו בהחלטה.
- 9.2. ככלל ההחלטה תאפשר הנפקת פנקס שיקים אחד על ידי הבנק שנתן את הסכמתו לבקשה, עם כמות מינימלית, ככל הניתן, של שיקים וזאת לפי הצורך בנסיבות העניין. פנקס השיקים יכלול את הפרטים הבאים: השיקים יהיו למוטב בלבד, בלתי סחירים ובלתי עבירים ויצוין עליהם, במידת האפשר, לצד שם החשבון כי החייב מצוי בהליך חדלות פירעון.
- 9.3. פנקס השיקים יוחזק על ידי הנאמן. הנאמן ימסור לחייב רק את מספר השיקים שנקבעו בהחלטת הממונה, לאחר שהחייב מילא את פרטי השיקים וחתם עליהם בפני הנאמן ובהתאם לכל הוראה נוספת שנקבעה בהקשר זה בהחלטת הממונה.

החלטת הממונה בבקשה להסרת הגבלת שימוש בכרטיס חיוב

10. ההגבלה מכוח סעיף 142(4) לחוק היא הגבלה על החייב משימוש, בעצמו או באמצעות אחר, בכרטיס חיוב, למעט כרטיס בנק המיועד למשיכת כסף באמצעות מכשירי בנק ממוכנים או שהחייב בו מידי ולמעט כרטיס תשלום שהחייב בו מידי (להלן: "כרטיס דביט"), הכל בהתאם להגדרות אליהם מפנה הסעיף האמור (כרטיס החיוב שהשימוש בו הוגבל כאמור, יכונה להלן: "כרטיס אשראי").
11. ככלל נראה שהשימוש בכרטיס דביט נותן מענה מספק לצרכי התשלום של חייבים בהליכי חדלות פירעון. הסרת ההגבלה על שימוש בכרטיס אשראי תאפשר לחייב ליצור חובות חדשים וזאת ללא בקרה מספיקה מראש על סוג ההוצאות שלתשלומן ישמש הכרטיס ועל גובהו של כל תשלום. כן יש בה כדי להעיד (לעיתים באופן מטעה) על האיתנות הפיננסית של החייב.
12. אשר על כן, ככלל בקשות המוגשות להסרת הגבלת שימוש בכרטיס אשראי תידחנה על ידי הממונה.

משרד המשפטים

وزارة العدل | MINISTRY OF JUSTICE

האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי,
הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי
והרשם לענייני ירושה

א. החלטת הממונה בבקשה להסרת הגבלה על הקמה או השתתפות בהקמת תאגיד חדש

13. ככלל בקשות להסרת ההגבלה על החייב מהקמה או מהשתתפות בהקמת תאגיד חדש תידחנה על ידי הממונה. לרוב קבלתן של בקשות כאלה עלולה להביא לפגיעה בנושים ובצדדים שלישיים, הואיל והאישיות המשפטית הנפרדת של התאגיד עלולה להחצין סיכונים על צדדים שלישיים מבלי שלחייב אחריות ישירה עליהם.